

Διδαχί

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 94

Η ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΩΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λου 7:11-17

Η ενότητα Λου 4:14 - 9:50, που περιγράφει τη δράση του Χριστού στη Γαλιλαία, αρχίζει με το πρώτο κήρυγμά του στη Ναζαρέτ, όπου ο Ιησούς, αντί άλλης προγραμματικής δήλωσης για το έργο που πρόκειται να επιτελέσει πάνω στη γη, βεβαιώνει τους ακροατές του πως σ' αυτόν αναφέρεται ο προφήτης Ησαΐας (61:1-2) όταν εξαγγέλλει: **“Το Πνεύμα με κατέχει του Κυρίου, μ’ αυτό με έχρισε· μ’ έστειλε μήνυμα χαρμόσυνο να φέρω στους φτωχούς, τους τσακισμένους ψυχικά να θεραπεύσω· στους αιχμαλώτους να αναγγείλω ότι θα λευτερωθούν, και στους τυφλούς ότι θα βρουν το φως τους, τους καταπιεσμένους ν’ απελευθερώσω, ν’ αναγγείλω του καιρού τον ερχομό, που χάρη ο Κύριος δίνει”** (Λου 4:22). Και όταν ο Ιησούς διαπίστωσε ότι οι συμπατριώτες του τον αντιμετωπίζουν με δυσπιστία, τους υπενθύμισε ότι ανάλογη συμπεριφορά από τους συ-

μπατριώτες του αντιμετώπισε και ο προφήτης Ηλίας, και γι' αυτό έφυγε στα Σαρεπτά της Σιδωνίας, όπου ανέστησε τον γιο μια φτωχής χήρας (Λου 4:24-26). Το τελευταίο προφητικό βιβλίο της *Ιουδαϊκής Βίβλου*, το βιβλίο του προφήτη *Μαλαχία*, τελειώνει με την υπόσχεση του Θεού προς τον λαό του: **“*ίδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεοβίτην πρὶν ἔλθειν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ*”** (Μαλ 3:22). Έτσι, η μεσσιανική αναμονή κατά την εποχή του Χριστού συνδέθηκε στην ιουδαϊκή σκέψη με την αναμονή της επανεμφάνισης του προφήτη Ηλία (Πρβλ Ματ 17:10-13). Υπαινισσόμενος, λοιπόν, από την πρώτη δημόσια εμφάνισή του ο Ιησούς ότι η έναρξη της δράσης του είχε προαναγγελθεί από τους προφήτες της *Παλαιάς Διαθήκης*, προετοιμάζει τους ακροατές του να κατανοήσουν όσα θα ακολουθήσουν όχι ως εντυπωσιακά θαύματα αλλά ως σημάδια που επιβεβαιώνουν ότι η μεσσιανική εποχή, έχει ήδη αρχίσει.

Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της τρίτης Κυριακής του Λουκά (Λου 7:11-17) παρουσιάζει τον Ιησού αντιμετώπιζε με το πιο βασανιστικό πρόβλημα της ανθρώπινης ύπαρξης, το πρόβλημα του θανάτου, και μάλιστα στην πιο τραγική του μορφή, του θανάτου του μοναχογιού μιας ήδη χαροκαμένης μάνας. Πλησιάζοντας ο Χριστός με τους μαθητές του και τον κόσμο που τον ακολουθούσε την πύλη της πόλης Ναϊν, βρέθηκαν μπροστά σε ένα μεγάλο πλήθος που συνόδευε την κηδεία του μονακριβου γιου μιας χήρας. Η τραγικότητα της σκηνής δεν μπορούσε να αφήσει ασυγκίνητο τον Ιησού, ο οποίος βλέποντας την απαρηγόρητη μάνα την “έσπλαχνίσθη” (7:13) και έσπευσε να αναστήσει τον γιο της.

Αν και το ρήμα “σπλαχνίζομαι” που χρησιμοποιεί ο ευαγγελιστής περιγράφει με ιδιαίτερα παραστατικό τρόπο τη συμπόνια του Ιησού για τη χαροκαμένη μάνα, ο στόχος της αφήγησης δεν είναι να πληροφορήσει τους αναγνώστες της για τα φιλάνθρωπα αισθήματα του Ιησού ή να τους εντυπωσιάσει με τις θαυματουργικές του ικανότητες, αλλά να αναδείξει τη θεϊκή μεσσιανική του ιδιότητα και να περιγράψει τα χαρακτηριστικά της Βασιλείας του Θεού. Ο στόχος αυτός προκύπτει τόσο από την ευρύτερη συνάφεια (4:14 - 9:50) στην οποία εντάσσεται η περικοπή, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω, όσο και από τη συνέχεια της αφήγησης (7:18-22).

Συγκεκριμένα, όπως σημειώνει ο ευαγγελιστής, οι αυτόπτες μάρτυρες του θαύματος της ανάστασης ομολογούν ότι *“Προφήτης μέγας ήγέρθη εν ἡμῖν”* (στχ 16), καθώς στη σκέψη τους συνδέεται συνειρμικά η χήρα από τη Ναϊν με την χήρα από τα Σαρεπτά, τον γιο της οποίας ανέστησε ο προφήτης Ηλίας (3Βα 17:17-24). Στο επεισόδιο που αναφέρει ο ευαγγελιστής αμέσως μετά την ανάσταση του νεαρού (7:18-22), ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, πληροφορηθείς τα όσα συνέβησαν, στέλνει δύο μαθητές του να ρωτήσουν τον Ιησού αν είναι πράγματι ο αναμενόμενος Μεσσίας. Εκείνος, αντί άλλης διαβεβαίωσης, τους προτρέπει να αναφέρουν στον Ιωάννη ότι: ***“Τυφλοί ξαναβλέπουν, κουτσοί περπατούν, λεπροί καθαρίζονται, κουφοί ακούν, νεκροί ανασταίνονται, φτωχοί ακούνε το χαρμόσυνο άγγελμα”*** (Λου 7:22), κάνοντας σαφή αναφορά σε χωρία του βιβλίου του προφήτη Ησαΐα (35:5-6).

Όμως η συνειρμική σκέψη που οδήγησε τους αυτόπτες μάρτυρες της ανάστασης του γιου της χήρας να συνδέσουν το θαύμα στη Ναϊν με εκείνο που συνέβη πριν από αιώνες στα Σαρεπτά, τους βοήθησε να κατανοήσουν και κάτι άλλο πολύ πιο σημαντικό, όπως προκύπτει από το φραστικό που χρησιμοποιεί ο ευαγγελιστής Λουκάς. Ο προφήτης Ηλίας ανέστησε τον γιο της χήρας αφού πρώτα παραπονέθηκε στον Θεό στο πλαίσιο μιας μακράς προσευχής για το κακό που προξένησε στη γυναίκα που τον φιλοξενούσε και στη συνέχεια επικαλέστηκε τη δύναμή του. Αντίθετα ο Ιησούς απευθύνεται με αυθεντία τόσο στη μάνα: ***“Μην κλαις”***, όσο και στον νεκρό γιο της: ***“Νεαρέ, σε διατάζω να σηκωθείς”***. Συνειδητοποιώντας το πλήθος που παρακολουθούσε αυτήν τη διαφορά, ***“έλαβε φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν”***, ενώ την πρώτη σκέψη ότι ***“Προφήτης μέγας ήγέρθη εν ἡμῖν”*** ακολούθησε η ομολογία ότι ***“Ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ”*** (7:16). Τόσο το ουσιαστικό “φόβος” όσο και το ρήμα “επισκέπτομαι” είναι δύο όροι που χρησιμοποιούνται συχνά στα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης σε σχέση με τον Θεό. Φόβος καταλαμβάνει τους ανθρώπους όταν νιώθουν την παρουσία του Θεού (Βλ ενδεικτικά: Εξο 15:16· Εξο 20:18), ενώ ο φόβος αποτελεί τη βασική προϋπόθεση μιας αληθινής σχέσης με τον Θεό (Βλ ενδεικτικά: Ψαλ 110:10· Παρ 2:5). Το ρήμα “επισκέπτομαι” είναι πολυσήμαντο και δηλώνει τη μέριμνα και τη φροντί-

δα του Θεού για τον λαό του (Γεν 50:24), αλλά και τον έλεγχο και την εποπτεία που ασκεί (Εξο 3:16· Ψαλ 16:3), καθώς και τις τιμωρίες που επιβάλλει (Ψαλ 58:6· Ησα 29:6). Επιλέγοντας ο ευαγγελιστής να περιγράψει με αυτούς τους όρους τις αντιδράσεις του πλήθους απέναντι στο θαύμα της ανάστασης του νεαρού της Ναϊν, δηλώνει ότι οι παρευρισκόμενοι (και όχι μόνον αυτοί καθώς “έξηλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ πάση τῇ περιχώρῳ”) αναγνωρίζουν στο πρόσωπο του Ιησού όχι απλώς κάποιον από τους προφήτες αλλά τον ίδιο τον Θεό.

Αυτή η αναγνώριση της θεϊκής μεσσιανικής ιδιότητας του Ιησού αποτελεί στόχο της αφήγησης του θαύματος της ανάστασης του νεαρού της Ναϊν και προφανώς γι’ αυτό ο ευαγγελιστής, ενώ παραλείπει οποιαδήποτε αναφορά στη δικαιολογημένη χαρά της μάνας και στην έκφραση της ευγνωμοσύνης της προς τον Ιησού, αφιερώνει περισσότερο χώρο στην περιγραφή των αντιδράσεων του πλήθους. Και είναι ακριβώς αυτός ο στόχος που καθιστά τη συγκεκριμένη ευαγγελική περικοπή επίκαιρη μέχρι σήμερα, καθώς δεν πρόκειται απλώς για μια ιστορία με happy end για τους πρωταγωνιστές της, τη μάνα και τον γιο της, αλλά για μια ιστορία που αφορά το πλήθος, όλους όσοι ακολούθησαν τον Χριστό και θέλουν να λέγονται μαθητές του. Σ’ αυτούς απευθύνεται η περικοπή και αυτοί καλούνται να συνειδητοποιήσουν ότι το κύριο χαρακτηριστικό της Βασιλείας του Θεού είναι η ανάσταση όχι απλώς ως μελλοντική ελπίδα και προσδοκία αλλά ως καθημερινό βίωμα νίκης απέναντι στον θάνατο, ως βεβαιότητα απαλλαγής από τον φόβο του θανάτου που υποδουλώνει τον άνθρωπο και τον αναγκάζει να κλείνεται στο εγώ του. Αυτούς καλεί ο απόστολος Παύλος με την προτροπή του προς τους Ρωμαίους: **“Μην αφήνετε την αμαρτία να κυριαρχεί στο θνητό σας σώμα, και μην υπακούετε σ’ αυτήν υποκύπτοντας στις επιθυμίες αυτού του σώματος ... Αντίθετα, να προσφέρετε τον εαυτό σας στο Θεό, όπως ταιριάζει σε ανθρώπους που πέθαναν κι αναστήθηκαν για μια νέα ζωή. Να κάνετε κάθε μέλος σας όπλο στα χέρια του Θεού για το καλό”** (Ρωμ 6:12-13).

M.K.